

Zelena javna nabava

Što je ZJN?

„Zelena javna nabava (ZJN) je postupak pri kojem javna tijela nastoje nabaviti robu, usluge i radove koji imaju **manji učinak na okoliš tijekom svojeg životnog ciklusa** u usporedbi s robom, uslugama i radovima iste osnovne funkcije, a koji bi inače bili nabavljeni.“

(COM (2009) 400 Javna nabava za bolji okoliš)

Zašto je ona važna?

Javna tijela su značajni potrošači u Europi: godišnje troše približno **2 trilijuna eura što iznosi oko 17% bruto domaćeg proizvoda EU**. Koristeći svoju kupovnu moć za odabir roba i usluga s manjim utjecajem na okoliš, oni mogu postići važan doprinos održivoj potrošnji i proizvodnji.

Zelena nabava također se odnosi i na utjecanje na tržište. Promicanjem i korištenjem ZJN-a javna tijela mogu industriji ponuditi stvarne poticaje za razvoj zelenih tehnologija i proizvoda. U nekim sektorima provoditelji javne nabave upravljaju velikim udjelom tržišta (npr. javni prijevoz, građevinarstvo, zdravstvene usluge i obrazovanje) te njihove odluke imaju značajan utjecaj.

Prednosti ZJN

Nacionalni akcijski planovi

Nacionalni akcijski planovi (NAP) su alati putem kojih države članice provode ZJN. Ove je planove do sada usvojila većina država EU-27. Namijenjeni su rješavanju okolišnih, te u nekim slučajevima i socijalnih, utjecaja javne nabave. Mnoge su države izvijestile da je politička podrška iznimno važna kako bi se u ovom području napredovalo.

Mnogi NAP-ovi odražavaju visoke razine uključenosti dionika, uključujući provoditelje nabave, predstavnike vlade, dobavljače i trgovačka društva. Utvrđivanje i davanje prioriteta skupinama proizvoda obično se provodi kroz razmatranje stupnja potrošnje vlade na određenu skupinu proizvoda zajedno sa stupnjem utjecaja na okoliš koju ta skupina proizvoda ima.

U velikom broju slučajeva NAP-ovi sadrže ambiciozne ciljeve i konkretne mjere za promicanje i provedbu ZJN-a te daju pregled obuke, komunikacije, praćenja i drugih aktivnosti koje države članice poduzimaju na području ZJN-a.

Više informacija o NAP-ovima država članica dostupno je na internetskoj stranici ZJN-a: ec.europa.eu/environment/gpp/action_plan_en.htm

Zajednička mjerila EU za ZJN

Osnovna koncepcija ZJN-a oslanja se na jasna, opravdana, dokaziva i ambiciozna okolišna mjerila za proizvode, usluge i radove koja se temelje na pristupu životnog ciklusa i bazi znanstvenih dokaza.

Tehnička izvješća su dostupna za svaku skupinu proizvoda i u njima su navedeni: područje; tehničke značajke; ključni utjecaji na okoliš tijekom proizvodnje, faze uporabe i kraja životnog ciklusa proizvoda; postojeće tehnologije; povezano zakonodavstvo; dostupnost na tržištu i razmatranja troškova. Na osnovu ovih izvješća izrađuju se temeljna i sveobuhvatna mjerila za svaku skupinu proizvoda/usluga. Temeljna mjerila mogu se primijeniti s minimalnim utjecajem na troškove ili postupak verifikacije, dok sveobuhvatna mjerila nastoje postići najbolji raspoloživi okolišni učinak. Svi dokumenti prolaze opsežne vanjske i interne konzultacije prije usvajanja konačnih mjerila za ZJN.

Mjerila za ZJN slijede postupak nabave. Uključuju definiciju predmeta, minimalne tehničke ili funkcionalne specifikacije, kriterije za odabir vezane za sposobnost ponuđača za izvršenje ugovora, kriterije za dodjelu ugovora potrebne za usporedbu ponuda, te klauzule za izvršenje ugovora. Prevođe se na sve službene jezike. Provoditelji nabave u natječajnoj dokumentaciji smiju izravno koristiti EU mjerila za ZJN.

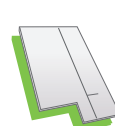
Izrađena su mjerila koja obuhvaćaju 23 skupine proizvoda/usluga:

- Fotokopirni i grafički papir
- Proizvodi i usluge čišćenja
- Uredska IT oprema
- Građevinarstvo
- Prijevoz
- Namještaj
- Infrastruktura otpadnih voda
- Unutarnja rasvjeta

- Električna energija
- Prehrambeni proizvodi i djelatnost usluživanja hrane
- Tekstil
- Vrtlarski proizvodi i usluge
- Toplinska izolacija
- Zahodi i pisoari
- Sanitarije
- Grijači u vodnim sustavima

- Tvrdne podne obloge
- Zidne ploče
- Kombinirana toplina i energija (CHP)
- Cestogradnja i prometni znakovi
- Osvjetljenje ulica i prometna signalizacija
- Oprema za slikovni prikaz
- Električna i elektronična oprema

Letci proizvoda, tehnička izvješća i priručnik *Kupujte zeleno!* dostupni su na internetskoj stranici ZJN-a: ec.europa.eu/environment/gpp

Zelena javna nabava

Dostupni resursi

Izrađen je niz resursa za podršku javnim tijelima u provedbi ZJN:

- Zajednička mjerila za ZJN i tehnička izvješća koja obuhvaćaju 23 skupine proizvoda i usluga;
- Priručnik Kupujte zeleno! za okolišnu javnu nabavu koji daje savjete kupcima vezano za pravne i praktične aspekte ZJN (na hrvatskom jeziku: ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/handbook_hr.pdf);
- Služba za pomoć korisnicima ZJN-a (GPP Helpdesk) koja izravno odgovara na upite dionika;
- Obavijest o novostima (News-Alert) koja sadrži najnovije vijesti i događaje vezane za ZJN;
- Popis odgovora na Često postavljana pitanja (FAQ);
- Glosar ključnih pojmova i koncepcija vezanih za ZJN;
- Internetska stranica o ZJN (ec.europa.eu/environment/gpp) s poveznicama na ove resurse te studijama, projektima, video snimkama, mrežama, nacionalnim poveznicama, primjerima ZJN, sudskim parnicama i pravnom i političkom osnovom, materijalima za obuku i dokumentima za izradu novih kriterija.

Služba za pomoć korisnicima ZJN

Svrha Službe za pomoć korisnicima je promicanje i širenje informacija o ZJN, te pružanje pravovremenih i točnih odgovora na pitanja dionika.

Pitanja se mogu dostaviti na engleskom, francuskom, njemačkom ili španjolskom jeziku putem e-pošte na gpp-helpdesk@iclei.org, putem telefona na + 49 76 13 68 92 48 ili poštom na GPP Helpdesk, c/o Sustainable Economy and Procurement, ICLEI Europe, Leopoldring 3, Freiburg 79098, Germany.

Mjesečna Obavijest o novostima vezanim za ZJN (GPP News-Alert) sadrži članke, intervjuje i primjere ZJN. Ako se želite pretplatiti na Obavijest o novostima molimo vas pratite uputstva na internetskoj stranici o ZJN

http://ec.europa.eu/environment/gpp/alert_en.htm.